

ТЕСТ на права кожного - дайте відповідь ТАК/НІ

1. Ви зібралися піти по гриби та ягоди. Чи маєте ви право збирати гриби та ягоди в будь-якому лісі?
2. Ви хотіли б додати у свій раціон комах. Чи маєте ви право збирати мурашині яйця для вживання в їжу?
3. Ви пішли в похід у ліс. Вам захотілося зварити кави. Чи маєте ви право розвести в лісі вогнище?
4. Ви вийшли на пробіжку й натрапили на знак «Приватна дорога». Чи маєте ви право бігати цією дорогою?
5. Ви вигулюєте собаку й хочете піти з ним до лісу. На краю лісу стоїть чийсь будинок. Щоб скоротити шлях, ви хочете пройти через двір будинку. Схоже, що ні в будинку, ні в дворі наразі нікого немає. Чи маєте ви право пройти через двір?
6. Ви захопилися суперфудами й хочете приготувати чай з березового гриба, який ви бачили в березовому гаю неподалік. Чи маєте ви право відділити частину гриба з дерева?
7. Ви розводите вогнище у відведеному місці й помітили, що від сусідньої берези частково відділився берест, який, утім, продовжує висіти на дереві. Чи маєте ви право повністю відділити його й узяти на розпал?
8. Ви займаєтеся скелелазінням. Чи маєте ви право займатися ним будь-де?
9. Ви відпочиваєте за містом і вигулюєте собаку. Чи маєте ви право спускати собаку з повідка, щоб він вільно гуляв по лісу?
10. Ви збираєте сухе гілля для розведення вогнища. Чи маєте ви право рубати дерево, яке впало, або ламати гілки з дерева, яке засохло, але продовжує стояти?
11. Ви отримали дозвіл власника землі на розведення вогнища для смаження сосисок. Ви завжди маєте право розводити вогнище, якщо маєте дозвіл?
12. Ви гуляли лісом і натрапили на знак «Ходити по лісу заборонено». Чи обмежує цей знак вашу свободу пересування?
13. Ви хочете насолодитися запахом літнього лісу й співом пташок. Чи маєте ви право гуляти в будь-якому лісі?
14. Ви катаєтеся на мопеді й хочете трохи повправлятися. Чи маєте ви право ви їздити на мопеді по лісу?

15. До вас приїхали друзі з Англії. Ви хочете піти по гриби разом із ними. Чи поширюється право збирати ягоди та гриби також на ваших друзів?
16. Ви робите різдвяні прикраси. Чи маєте ви право збирати мохи та лишайники, щоб використати їх для декору?
17. Ви хочете розмістити красиві камені в себе в дворі. Чи маєте ви право забрати камені з берега, щоб розмістити їх у себе вдома?
18. Ви поїхали на дачу влітку й хочете відвідати сусідську ферму. Чи маєте ви право пройти через сусідське поле?
19. Ви робите різдвяні прикраси. Чи маєте ви право зривати з дерев шишки, щоб використати їх для декору?
20. Ви хочете приготувати желе з горобини й приправити печеню з лосятини ягодами ялівцю. Чи маєте ви право збирати ягоди ялівцю й горобину?
21. Ви зібралися повеслувати. Чи маєте ви право ловити рибу?
22. Ви розвели вогнище в дозволеному для цього місці. Чи маєте ви право принести воду з найближчого озера, щоб використати її як технічну?
23. Ви хочете організувати в школі день катання на лижах неподалік від школи. Чи маєте ви право це зробити, посилаючись на свободу пересування?
24. Ви йдете разом із друзями в похід. Чи маєте ви право ставити намети в лісі?
25. Ви катаєтесь на лижах. Чи маєте ви право перетнути вкрите снігом поле?
26. Ви хочете нарвати букет квітів для бабусі. Чи маєте ви право зривати всі квіти, які захочете?
27. Чи маєте ви право гуляти по льоду?
28. Ви катаєтесь на човні. Чи маєте ви право причалити човном до ненаселеного берега?
29. Ви хочете випробувати нову коливну блешню. Чи маєте ви право ловити рибу на блешню?
30. Надворі чудовий зимовий день і ви хочете піти ловити рибу. Чи маєте ви право ловити рибу в ополонці?

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ

- 1.** **Так.** Щоб збирати ягоди та гриби на природі, дозвіл власника землі не потрібен. Утім, не заходьте в чужі двори й поважайте спокій інших.
- 2.** **Так.** Щоб збирати мурашині яйця, дозвіл власника землі не потрібен. Утім, не можна руйнувати мурашники й завдавати непоправної шкоди природі.
- 3.** **Ні.** Вогнище не можна розводити без дозволу власника землі, окрім випадків, коли є загроза життю. Ви можете зварити каву на примусі. Якщо діє попередження про ризик виникнення лісових пожеж, вогнище не можна розводити в лісі, навіть якщо ви маєте дозвіл власника землі.
- 4.** **Так.** Приватними дорогами можна ходити пішки, кататися на лижах і на велосипеді. Утім, не можна заходити в чужі двори, оскільки це порушує спокій мешканців.
- 5.** **Ні.** Ви не можете заходити в чужі двори. Порушення спокою інших карається законом.
- 6.** **Ні.** Гриби можна збирати, якщо це не шкодить дереву або пеньку. Утім, березовий гриб не можна відділити від берези, не пошкодивши її, тому для збору березових грибів потрібен дозвіл власника землі. Також не можна збирати гриби, які охороняються.
- 7.** **Ні.** Від живих дерев не можна відділяти кору й завдавати їм іншої шкоди. Також не можна ламати гілки з дерев, які впали або засохли, але продовжують стояти, і брати дерева, які впали, на розпал. Можна лише збирати гілки, голки й шишки, які впали на землю.
- 8.** **Так.** Ви можете займатися скелелазінням там, де можете ходити. Утім, ви не можете закріплювати в скелі гаки й руйнувати дерева, кущі, мохи та лишайники.
- 9.** **Ні.** На чужій території ви ніколи не маєте спускати собаку з повідка, якщо не маєте на це дозволу власника землі або права на полювання. Крім того, з 1 березня по 19 серпня вільний вигул собак заборонено за будь-яких умов.
- 10.** **Ні.** З дерев, які впали або засохли, але продовжують стояти, не можна ламати гілки, знімати кору й берест. Також не можна брати дерева, які впали, на розпал. Можна лише збирати гілки, голки й шишки, які впали на землю.
- 11.** **Ні.** Якщо діє попередження про ризик виникнення лісових пожеж, вогнище не можна розводити в лісі або поблизу нього, навіть якщо ви маєте дозвіл власника землі. У зонах для прогулянок і кемпінгу часто є обладнані місця для розведення вогню. Не слід розводити вогнище в інших місцях.
- 12.** **Ні.** Знак не обмежує вашої свободи пересування. Пересування певними територіями може бути обмежено за рішенням органів влади або якщо є ризик для життя чи здоров'я. Також сили оборони можуть обмежити пересування територіями, які їм належать.

- 13. Так.** Ви можете ходити пішки, кататися на лижах і на велосипеді на природі або на територіях, які до неї прирівнюються, якщо не завдаєте цим шкоди. Утім, ви не можете заходити на території спеціального призначення, як-от поля, сади, а також території, які належать силам оборони.
- 14. Ні.** Ви не можете користуватися транспортними засобами на пересічній місцевості, якщо не маєте дозволу власника землі.
- 15. Так.** Право поширюється на всіх, не лише на фінів і осіб, які проживають у Фінляндії.
- 16. Ні.** Ви не можете збирати мохи та лишайники.
- 17. Ні.** Щоб збирати природні матеріали, як-от гравій і каміння, потрібен дозвіл власника землі. Утім, покласти кілька камінців у кишеню не забороняється.
- 18. Ні.** Коли на полі вирощують рослини, ходити по ньому заборонено. Улітку поля слід обходити по дорозі або вздовж канав.. Коли ви проходите крізь загорожу, зачиняйте її за собою. Коли на полі не вирощують рослини, ви можете ходити по ньому, якщо точно знаєте, що не завдасте цим шкоди. Для вирощування рослин використовують різні методи, тому якщо ви не впевнені, чи по полю можна ходити, отримайте дозвіл власника землі.
- 19. Ні.** З дерев не можна ламати гілки, зривати шишки, горіхи тощо, якщо ви не маєте на це дозволу власника землі. Ви можете збирати те, що впало на землю.
- 20. Так.** З біологічної точки зору ялівцеві ягоди насправді є шишками, але їх можна збирати, як і інші ягоди. Горобину також можна збирати, не завдаючи шкоди дереву. Ягоди можна збирати незалежно від того, чи вони ростуть на дереві, чи на кущі.
- 21. Так.** Ви можете ловити рибу, використовуючи вудку, у тому числі в ополонці взимку, але для ловлі риби на блешню особи віком 18–64 роки мають сплатити збір за рибогосподарські послуги.
- 22. Так.** Закон «Про воду» дозволяє використовувати воду як технічну, митися й плавати в ній за умови, що ви не завдаєте цим шкоди.
- 23. Ні.** Для організації групових заходів, як-от походів по пересічній місцевості, лижних змагань чи спортивного орієнтування, недостатньо спиратися лише на свободу пересування, якщо є очевидний ризик виникнення нещасних випадків або завдання шкоди. Якщо ви хочете організувати груповий захід, отримайте дозвіл власника землі.
- 24. Так.** Ви можете тимчасово (протягом вихідних або іншого короткого періоду часу) перебувати на природі, відпочивати, плавати, ставити намети там, де можете ходити, якщо не завдаєте цим шкоди власнику чи розпоряднику землі.
- 25. Так.** Коли землю вкриває сніг, по полю можна кататися на лижах. Утім, коли на полі вирощують рослини, ходити по ньому заборонено.

- 26. Ні.** Ви не можете зривати квіти, які охороняються. Наприклад, до рідкісних рослин, які охороняються, належать сон весняний (*Pulsatilla vernalis*) і орхідея *Calypso bulbosa*. Також не можна завдавати шкоди мохам і лишайникам.
- 27. Так.** Кожен може гуляти по льоду, якщо не завдає цим непотрібної шкоди.
- 28. Так.** Якщо ви пересуваєтеся човном, ви можете використовувати берегову зону для відпочинку, якщо там дозволено ходити.
- 29. Ні.** Ви можете ловити рибу, використовуючи вудку, у тому числі в ополонці взимку, але для ловлі риби на блешню особи віком 18–64 роки мають сплатити збір на утримання водойм.
- 30. Так.** Ви можете ловити рибу, використовуючи вудку, у тому числі в ополонці взимку, але для ловлі риби на блешню особи віком 18–64 роки мають сплатити збір за рибогосподарські послуги.

Джерело з: Suomen Metsäyhdistys | smy.fi/opeta-ope/oppimateriaalit/testit